

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tāl. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: LV40008020804
Nor. kods LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

12.12.2013. Nr. 1220133044/A1943

Latvijas Republikas Saeimas
Tautsaimniecības, agrārās, vides un
reģionālās politikas komisijai

Par grozījumiem Būvniecības likumā

Latvijas Pašvaldību savienība ir iepazīsies ar grozījumiem Būvniecības likuma 6. pantā un izsaka šādu viedokli:

1. Ierosinām izteikt 6. panta (7) daļu šādā redakcijā: „(7) Par būvniecības nozari atbildīgās ministrijas padotībā esoša iestāde veic būvniecības valsts kontroli, būvju pieņemšanu ekspluatācijā normatīvos aktos noteiktos gadījumos, pārraudzību pār būvekspertīzēm (projektu un būvju) un būvuzraudzību. Iestāde piešķir būvuzraudzības un būvekspertīzes tiesības, kā arī anulē tās. Iestādes sastāvā ir valsts būvinspektori un eksperti – iestādē nodarbinātas personas, kuras ir reģistrētas būvinspektoru reģistrā. Iestādes pieņemtos lēmumus var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.”
2. Lūdzam precizēt 6. panta (8) daļas 1) punktu, norādot, par ko ir saņemama informācija un dokumenti, kā arī vārdu „**projektu**” būtu nepieciešams aizvietot ar vārdu „**būvprojektu**”.
3. Ierosinām 6. panta (8) daļas 2) punktu izteikt šādā redakcijā: „2) organizēt būvprojektu ekspertīzi, nepieciešamības gadījumā arī atkārtotu, vai būves ekspertīzi normatīvajos aktos noteiktos gadījumos”.
4. Ierosinām 6. panta (8) daļas 3) punktu izteikt šādā redakcijā: „3) apsekot jebkuru būvi, īpaši gadījumos, ja saņemts iesniegums par normatīvo aktu pārkāpumiem vai bīstamību būvniecības procesā vai pēc tā, pieaicinot tās būvvaldes pārstāvi, kas izdevis būvatļauju”.
5. Ierosinām 6. panta (9) daļas 1) punktu izteikt šādā redakcijā: „1) apturēt būvdarbus, ja konstatēti būtiski būvniecības procesa pārkāpumi vai bīstamība, un uzdot veikt pasākumus pārkāpumu vai bīstamības novēršanai, informējot par to vietējās pašvaldības būvvaldi”.

6. Attiecībā uz Būvniecības likuma spēkā stāšanos atkārtoti izsakām viedokli:
 - 6.1. Noteikt, ka jaunais Būvniecības likums stājas spēkā 2014. gada rudenī, vienlaicīgi ar Vispārīgajiem un speciālajiem būvnoteikumiem, Latvijas būvnormatīviem un citiem būvniecību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem un Būvniecības informācijas sistēmu, kas izveidota atbilstoši jaunajam būvniecības regulējumam un ir ieviesta visās pašvaldībās, ne tikai kā pilotprojekti 30 būvvaldēs.
 - 6.2. Pirms jaunā Būvniecības likuma stāšanās spēkā atkārtoti izvērtēt likuma sadaļas par „Būvniecības kontroli” un „Atbildību būvniecībā” un Vispārīgajos būvnoteikumos precīzi definēt būvniecības dalībnieku kompetenci un atbildību, kā arī noteikt augstākus drošības standartus publiskajām būvēm.

Latvijas Pašvaldību savienība pilnībā atbalsta šādus Rīgas domes būvvaldes priekšlikumus grozījumiem Būvniecības likumā.

1. Lūdzam pārskatīt likumprojektā „Grozījumi Būvniecības likumā” (Nr. 1009/Lp11), kas Saeimas sēdē tika noraidīts 2013. gada 5. decembrī, ietvertu priekšlikumu, ka Būvniecības likuma 5. panta pirmā daļa papildināma ar jaunu apakšpunktu, paredzot Ministru kabinetam deleģējumu izdot noteikumus, ar kuriem tiktu noteiktas minimālās kvalifikācijas prasības atsevišķu veidu būvdarbu veicējiem, lai nodrošinātu kvalitatīvu būvdarbu veikšanu, izmantojot darbaspēku, kam ir atbilstošas profesionālās zināšanas un prasmes.

2. Noteikt, ka sertifikāti diferencējami arī atkarībā no būves grupas, kuras būvniecībā attiecīgais būvspeciālists iesaistās, jo, piemēram, 1. un 2. grupas būves var projektēt speciālisti ar zemāku profesionālo kvalifikāciju nekā 4. grupas būves. Lai precizētu Ministru kabineta kompetenci, Būvvalde iesaka Būvniecības likuma 5. pantu papildināt ar h) apakšpunktu šādā redakcijā:

„h) sertifikātu patstāvīgai praksei arhitektūras un būvniecības jomā klasifikāciju;”.

3. Lūdzam aizstāt Būvniecības likuma 12. panta piektajā daļā minēto 7 dienu termiņu ar 15 darba dienām, jo būvprojekts pašvaldībai var tikt iesniegts vienlaikus ar citiem būvatļaujas nosacījumu izpildi apliecinājošiem dokumentiem, taču būvprojektu nav iespējams izvērtēt 7 dienu laikā.

Ierosinām izteikt 12. panta piekto daļu šādā redakcijā:

„(5) Būvvalde izdara atzīmi būvatļaujā par tajā ietvertu nosacījumu izpildi piecpadsmit darba dienu laikā no dienas, kad būvvaldei iesniegti dokumenti, kas apliecina visu minēto nosacījumu izpildi.”

4. Lūdzam veikt grozījumus Būvniecības likuma 21. panta trešajā daļā, izsakot to šādā redakcijā:

„(3) Pārbūvējamu vai atjaunojamu būvi, kā arī no jauna būvējamus inženiertīklus un transporta inženierbūves drīkst izmantot pirms to pieņemšanas ekspluatācijā, ja tiek ievērotas normatīvo aktu prasības, tai skaitā veikti nepieciešamie cilvēku dzīvības, veselības un vides aizsardzības pasākumi, saņemts sertificēta būvinženiera apliecinājums par būves inženiertehnisko kvalitāti un jautājums par būves izmantošanu pirms tās pieņemšanas ekspluatācijā ir saskaņots ar attiecīgo inženierkomunikāciju īpašniekiem un būvvaldi.”

5. Aicinām izvērtēt Būvniecības likuma 17. pantu un tā piektajā daļā noteikt ierobežojumus būvobjektu skaitam, kurā viens un tas pats būvuzraugs veic būvuzraudzību. Līdzīgi kā Rīgas būvvalde, arī LPS uzskata, ka nav pieļaujama situācija, kad būvuzraugam vienlaikus ir vairāk nekā 20 objektu, kuros viņš fiziski nespēj nodrošināt pilnvērtīgu būvuzraudzību, savukārt dokumenti tiek sagatavoti formāli, nesekojoši līdz faktiskajām norisēm būvlaukumā, t. sk. dokumentos uzrādītie datumi vai fakti nereti rada objektīvas šaubas par to atbilstību patiesajiem faktiskajiem apstākļiem.

6. Ņemot vērā to, ka Civillikuma 1084. pants nosaka, ka „katram būves īpašniekam, lai aizsargātu sabiedrisko drošību, jātur sava būve tādā stāvoklī, ka no tās nevar rasties kaitējums ne kaimiņiem, ne garāmgājējiem, ne arī tās lietotājiem”, kā arī Būvniecības likuma 18. panta piektajā daļā minēto pienākumu pašvaldībai izdot lēmumu par būves sakārtošanu vai nojaukšanu, Uzskatām, ka likumā ir jānosaka mehānisms, kādā pašvaldība iegūst informāciju par būves tehnisko stāvokli, un lūdz papildināt Būvniecības likuma 21. pantu ar 4.1. daļu šādā redakcijā:

„(4.1) Būves īpašniekam ir pienākums reizi piecos gados pieaicināt sertificētu būvspeciālistu būves tehniskās apsekošanas veikšanai. Tehniskās apsekošanas atzinumu, būves īpašnieks viena mēneša laikā iesniedz pašvaldībai.”

7. Šobrīd Būvniecības likums neparedz būvinspektoram tiesības uzlikt par pienākumu apturēt būves ekspluatāciju, ja būve apdraud citu personu veselību, dzīvību vai īpašumu, taču šādu tiesību esība likumā ļautu veikt darbības, lai savlaicīgi identificētu un novērstu situācijas, kad ēkas īpašnieks pats neveic nekādas aktīvas darbības, lai sakārotu savu īpašumu atbilstoši Civillikumam, kas sliktā tehniskā stāvokļa dēļ kļuvis par apdraudējumu citām personām.

Tāpēc lūdzam grozīt Būvniecības likuma 21. pantu un papildināt ar 5.1. pantu šādā redakcijā:

„(5.1) Pašvaldībai ir tiesības uzlikt par pienākumu būves īpašniekam pārtraukt būves ekspluatāciju, ja tiek konstatēts, ka tā nonākusi tādā tehniskajā stāvoklī, ka ir bīstama.”

Papildus jāparedz atbildība par tehniskās apsekošanas atzinuma neiesniegšanu likumā noteiktajā termiņā vai tā neiesniegšanu, kā arī atbildība par pašvaldības uzliktā pienākuma pārtraukt ēkas ekspluatāciju neizpildi, piemēram, piemērojot administratīvo atbildību. Būvvalde uzskata, ka lēmuma, ar kuru uzliktā pienākums pārtraukt ēkas ekspluatāciju, apstrīdēšana vai pārsūdzēšana nedrīkst apturēt lēmuma darbību.

8. Nepieciešams Būvniecības likumā iekļaut pilnvarojumu būvinspektoriem vai kādai citai institūcijai faktiski pārtraukt būvdarbus objektā, ja konstatēta **patvaļīga būvniecība**, normatīvo aktu pārkāpumi vai būves bīstamība. Būvvalde strādā Administratīvā procesa likuma ietvaros, taču tai nav tiesības izdzīt strādniekus no būvobjekta un aizzīmogot objektu, konfiscēt instrumentus, tehniku, utt., lai nodrošinātu, ka būvdarbi tiešām tiek pārtraukti, jo Administratīvā procesa likumā ietvertais regulējums nav efektīvs un nenodrošina tūlītēju būvinspektora rīkojumu izpildi, jo sevišķi situācijās, kad ir radies apdraudējums.

Būvinspektors var uzdot pārtraukt būvdarbus, bet, ja viņa norādījumi netiek pildīti, vienīgais līdzeklis, kā panākt to izpildi ir Administratīvā procesa likumā noteikto piespiedu izpildes līdzekļu piemērošana (lielākoties piespiedu nauda, jo pašvaldība lielākajā gadījumā nevar veikt aizvietotājizpildi, piemēram, sakārtojot būvniecības dokumentāciju vai pārbūvējot būvobjektu atbilstoši saskaņotajam būvprojektam; arī tieša spēka piemērošana neatbilst būvniecības kontroles būtībai un Administratīvā procesa likuma 372. pantā noteiktie tiešā spēka pielietošanas veidi nav piemērojami būvniecības procesā), turklāt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā visi lēmumi ir pārsūdzami un to piemērošana prasa nesamērīgi ilgu laiku, lai būtu efektīva. Papildus būtu nepieciešams papildināt tiesisko regulējumu arī ar pasūtītāja (būvētāja) pienākumiem gadījumos, kad noteikts liegums turpināt būvdarbus.

9. Būvniecības likuma 18. panta trešā daļa paredz, ka būvinspektoram ir tiesības apskatīt un pārbaudīt būvi būvdarbu, kā arī tās ekspluatācijas laikā. Vēršam uzmanību uz to, ka arī jaunajā Būvniecības likumā joprojām nav atrisināts jautājums par iekļūšanu būvobjektā vai ekspluatācijā nodotā būvē, ja īpašnieks to būvinspektoram liedz.

Praksē būvvaldēm trūkst administratīvo instrumentu, lai iekļūtu būvēs, ja īpašnieks būvinspektoru neielaiž privātīpašumā. Satversme paredz mājokļa neaizskaramību un tiesības uz privāto dzīvi, taču ir absurdi, ja šīs tiesības tiek izmantotas pretēji sabiedrības interesēm un būvinspektors nevar iekļūt būvobjektā, jo īpašnieks viņu vienkārši neielaiž. Nav pieļaujams, ka būvniecības gadījumā netiek pieļauta būvinspektora iekļūšana būvobjektā, it sevišķi, ja tiek būvēta publiska ēka, taču būvinspektoram nav tiesību izmantot spēku, lai realizētu savas likumā noteiktās tiesības. Atšķirīgi viedokļi šajā jautājumā ir arī nozaru ministrijām. LR Tieslietu ministrija paudusi viedokli, ka veicot administratīvā pārkāpuma lietvedību konkrēta administratīvā pārkāpuma sakarā, būvinspektoram ir tiesības vērsties pie rajona (pilsētas) tiesas tiesneša ar lūgumu lemt par iekļūšanu publiski nepieejamā telpā vai teritorijā. Savukārt LR Ekonomikas ministrija paudusi viedokli, ka publiski nepieejamas teritorijas vai telpas un tajās esošo priekšmetu, kā arī transportlīdzekļu apskati var veikt, ja šīs teritorijas, telpas, transportlīdzeklis vai priekšmets ir saistīts ar izdarītu administratīvo pārkāpumu, par kuru saskaņā ar šo kodeksu var piemērot administratīvā pārkāpuma priekšmeta vai izdarīšanas rīka konfiskāciju. Administratīvā pārkāpuma priekšmeta vai izdarīšanas rīka konfiskācija ir viens no administratīvo sodu veidiem. LR

Ekonomikas ministrijas ieskatā par būvniecības reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumu izdarīšanu nav piemērojams administratīvais sods – administratīvā pārkāpuma priekšmeta vai izdarīšanas rīka konfiskācija – secināms, ka būvinspektors nav tā amatpersona, kurai ir tiesības vērties pie rajona (pilsētas) tiesas tiesneša ar lūgumu lemt par iekļūšanu publiski nepieejamā telpā vai teritorijā. Būvinspektors veic apskati Būvniecības likuma izpratnē.

Ņemot vērā iepriekš minēto nepieciešams noteikt mehānismu, kā būvinspektoram iekļūt būvobjektā, lai varētu īstenot ar normatīvajiem aktiem uzlikto funkciju veikšanu.

10. Vēršam uzmanību uz to, ka nav veikti grozījumi Ministru kabineta 28.06.2005. noteikumos Nr. 480 „Noteikumi par kārtību, kādā pašvaldības var uzlikt pašvaldību nodevas”, kuru 15.punkts nosaka kārtību, kādā pašvaldības nosaka nodevu par būvatļaujas saņemšanu. Saskaņā ar minētajiem Ministru kabineta noteikumiem nodevas par būvatļaujas saņemšanu pašvaldība ir tiesīga uzlikt personām, kuras, saskaņojot būvniecību, Ministru kabineta 1997. gada 1. aprīļa noteikumos Nr. 112 „Vispārīgie būvnoteikumi” noteiktajā kārtībā saņem no vietējās pašvaldības būvvaldes būvatļauju (15. punkts). No minētā izriet, ka 2014. gada 1. februārī pašvaldībām nebūs arī pieejams finansējuma avots būvniecības kontroles funkcijas nodrošināšanai. Šobrīd nav izstrādāta metodika pašvaldības nodevas par būvatļaujas saņemšanu aprēķināšanai, lai pašvaldības varētu sākt gatavot grozījumus saistošajos noteikumos, kas regulē pašvaldības nodevu par būvatļaujas saņemšanu. Pēc saistošo noteikumu grozījumi izstrādes, būs nepieciešams laiks gan minēto noteikumu izskatīšanai pašvaldības domē un saskaņošanai Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā likumā „Par pašvaldībām” noteiktajā kārtībā, līdz ar to līdz Būvniecības likuma spēkā stāšanās brīdim minēto regulējumu nav iespējams sakārtot.

Priekšsēdis

Andris Jaunsleinis

12.12.2013. 17:00

1573

Aino Salmiņš 67508561, 29166924

aino.salmins@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.